

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллик куни — 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар кўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

ЭНГ БАХТИЁР ОИЛА

Андижонлик Абдураззоковлар оиласининг бахтиёр келини Дилбархон Андижон Тиббиёт олийгоҳида катта лаборант вазифасида ишлаш билан бирга, маҳалладаги, шаҳардаги турли байрам тадбирларида қатнашиб туради. Яқинда у республика "Ёш оналар" кўрик танловида ҳам иштирок этди.

- "Ёш оналар" танловидаги чиқишларимда қайнонам, онам, турмуш ўртоғим ва қизалоқларимнинг ҳамроҳ бўлиши менга руҳий мадад ва масъулият юклади, - дейди Дилбархон.

Саҳнадаги бадий чиқишда Дилбархон Абдураззоқованинг қайнонаси Хонзода Абдураззоқова — рубобда, турмуш ўртоғи Сирожиддин Абдураззоқов — доирада, онаси Тўтихон Эрматова билан жўровоз бўлиб айтган кўшиғига рақсга тушган

икки ширин қизалоғини кўриб уларнинг аҳиллигига амин бўлди.

- Дилбархон менинг тўнғич келиним, - дейди Хонзода опа келинига мамнун боқиб. - Уни келиним эмас, қизим деганман. Маҳалладаги ҳеч бир тадбир бизнинг оиламизсиз, бизнинг қўшиқларимизсиз ўтмайди. Қўшиқ қалб - кўзгуси, деб бежиз айтилмаган. Бўш вақтларимизда қўшиқлар, лапарлар айтмиз, дилхиралик, хафагарчиликларга ўрин қолмайди. Ўғлим Сирожиддин отаси билан бирга 27-автосаройда ҳайдовчи. Улар ҳам ҳар соҳада бизга маслақдош. Қудандачиликларимиз ҳам кўнгилдагидек. Умуман оиламиз тинч-тотув.

Жамиятимизнинг ўзаги бўлган бундай бахтли, ибратли оилалар кўпаяверсин.

Хулқар ХОТАМБОЕВА

МАХТУМА ОПА

(Боши 51—52-сонларда)

Махтума опам ҳам қаҳрамон она. Олти келин, тўрт куёв, қатор-қатор қудандачалар кўриб чурқ этиб овози кўчага чиқмаган. Бу катта оилага ҳамқишлоқлари фақат ибрат мактаби сифатида қарайдилар, ҳавас қиладилар. Булар замирида ҳаётнинг ачиқ-чучук кунларини кўп кўрган опамиз нафасини ҳаёт тарзини туяман.

- Ўғлим оқ гул бўлса, келиним қизил гул. Уларнинг ўртасига тушмоқ қақир тиканак бўлишдек бир гап, - дейдилар опамиз. - Ёшларни ҳадеб тергайвериш, ўз изминга солиш эркини ўғирлашдек гап. Эркин одам эса қафасдаги куш мисол бахтсиз. Ёшларнинг ўзларига инсоф берсин...

Махтума опамиз келин бўлиб тушганларида қайноналари оламдан ўтган, қайноталари эса тўшақда қасал бўлган. Ота меҳрига, дийдорига тўймаган опамиз қайноталарига ўз отасидай меҳр билан қарай бошлайди. Бемор оғзига ширин-ширин таомлар тутиб, ювинтириб, тоза кийимлар кийдириб дуоларини олади. Отаизор бўлини очиб, келинини узундан узок дуолар қиларди. Қариядан яхши гап эшитгани сайин опамиз бундан ҳам яхшироқ бўлишга интиларди. Қиска вақтда бутун оилани кўлга олиб, кенг уйнинг келинию, бекасига айланди, қолди. Бугунги ҳузур-ҳаловатда ўтаётган кексалик гашти балки ёшликларида қилган яхшиликлари, меҳр-окибатлари мевасидир.

Опамиз тандир тўла нони бўлмаса ҳам оғзи тўла ширин-шакар сўзли, дуоғўй одамларга ошно бўлди. Битта мейизни қирқ бўлиб еган, етим-есирларни бағрига олиб, ўлимдан асраб қолган дунёси кенг одамларнинг бағрида на-

фас ола бошлади... Шундай олийҳиммат одамлардан бири Тожибой поччамиз эдилар. У киши опамизга оғиз солган пайларига... Яхши-си гапни бошдан айта қолай. 1937 йилнинг машҳур онлари. Халқ душмани тамғаси билан қамалган Махмуд отамиздан беш қиз ва бир ўғил

ҚАЙНЭГАЧИЛАРИМ

қолганди. Қизлардан Махбуба билан Махтума бир синфда ўқишарди. Синф раҳбари ўқишга келган қизалоқларнинг кўзини очирмасди. Ана шундай хорлик, зорлик билан ўтди мактаб йиллари... Бўёғи ҳам осон кечмади.

Бўйга етиб турган беш қизнинг бева қолган онаси — йигирма саккиз ёшли Татим ая ўшанда қандай изтиробларни бошдан кечирганини ҳис қилиш қийин эмас.

Ана шундай оғир кунларда қишлоқнинг олди йигитларидан бири — Тожибой ака Махтума опамизга совчи қўйди... Тўй бўлиб ўтади. Махтума опамиз кўчқордай ўғиллар, ўғиллар кетидан популдек қизлар кўраверади, кўраверади... Тожибой поччамиз билан Махтума опамиз ўн ўғил-қизнинг ота-онаси бўлдилар.

Тожибой поччамиз учун бу битмас-туганмас хазина эди. Бундай бахтсаодатни инъом этган опамизни поччамиз еру кўкка ишонмас эдилар.

Жўжабирдай жон, катта оилани

боқишнинг ўзи бўлмасди. Тожибой поччамиз биринчилардан бўлиб болачақаси билан қишлоқ атрофидаги мевазор богларга кўчиб чиқарди. Мева-чева-нинг давлатга топширгандан қолгани оила ризқи эди. Шу алфозда болачақа боқиларди. Кузда қол-қоп мева-чева ғамлаб

олиналди. Раҳматли қайнонамнинг ҳикоя қилишларича бир кунни оғирроқ қизидан хабар олай деб борсалар, Махтума опамиз ёнғоннинг учиде юрган эмиш. Шунда қизи Қундузга саккиз ойлик ҳомиладор экан...

Махтума опа пилла қурти боқиларда қишлоқда ўрناк бўлган. Сурункасига қирқ йил пилла қурти боқиб, қурт боқувчиларга бригадирлик ҳам қилган...

- Бизнинг оилада, айниқса, фар-

зандлар тарбиясида меҳнат биринчи ўринда бўлган. Ҳасан-Ҳусан ўғилларим 3-синфдаёқ қолхозга ишга қичиб кетишган. Зухра қиз бола бўлишига қарамай мол боққан. Бошқа фарзандларимиз эса ёшига, куч-қувватига қараб ишга солиналди. Уларга баҳо берганда, муомала қилганда аввало уларнинг меҳнатга бўлган муносабатлари мезон бўларди. Махтума Нурметованинг қаҳрамон аналиги ўнга фарзанд кўрганга эмас. Балки, уларни меҳнатда чиниқтиргани ва ҳалол меҳнат билан нон топиб ёишга ўргатганидир. Опамиз оиласида ҳамма нараса бамаслаҳат қилинади. Бахтиёр оилада наинки тўнғич ўғил, балки ота ўрнини босган, ҳамманинг бошини онаси ёнида туриб қовуштириб турадиган ака-укаларининг биронтаси унинг маслаҳатисиз бир ишни бошламайди. Ҳа, тўғри гап экан, бош бўлмаса бошловчи бўлмайди, киши.

Опамиз Хумсон қишлоғида биринчилардан бўлиб ҳаж сафарига бориб келганлар. Етмиш олти ёшга кирган бўлишларига қарамай, келинларига қараб ўтирмайдилар. Баъзида ёшлардан эрта туриб ҳамир қориб, бир тандир нон ёпиб оладилар. Мол-қолларга қарайдилар. Бироз қўллари бўшаб қолса борми, олти ўғил, қирқ иккита нева ва нева куёвларга атаб қий-йиқчалар тикадилар...

Ҳар ким ҳам кексайганида опамиздай зерикшни билмайдиган, келин келбатлари, фарзандларига фойда-си тегадиган, қудандачалари орзиқиб кутадиган, ҳамқишлоқлари, яқин кўни-қўшнилари эъзозию, ҳою-ҳавасига сазовор бўлсин.

(Давоми бор)

Дилбар МАХМУДОВА

ТАНИШИНГ: ЗУЛФИЯ МУКОФОТИГА НОМЗОДЛАР

Лайло ЭРФАН — Самарканд шахрида туғилган. Тан-

ловда таълим йўналиши бўйича катнашяпти. Вилоят Халқ таълими бошқармаси қошидаги болалар ва ўсмирлар шахмат-шашка спорт мактабида мураббий бўлиб ишлайди.

У турли микёсдаги қизлар чемпионатларининг иштирокчиси. Лайлонинг шогирдлари турли спорт мусобақаларида фаол иштирок этиб келишмоқда.

Нулуфар САТТОРОВА — Қўхна Самарканд қизи. У танловда таълим йўналиши бўйича катнашяпти. Нилу-

фар Булунғур туманидаги 9-сонли "Севинч" болалар боғчасида спортнинг ТАЭКВАНДО тури бўйича мураббий бўлиб ишлайди.

Ёш авлодининг соғлом бўлиб ўсишида спортнинг ўрни беқийс. Бу соҳага қизиқувчилар жуда ёшлигидан машғулотларга қатнашадилар керак. Мен мураббийлик қилаётган болалардан эҳтимол келгусида янги олимпиада чемпионлари етишиб чиқар, дейди Нулуфар.

Мастура УМАРОВА — Тошкент вилоятининг Қибрай туманида туғилган. Ҳозир у Тошкент Давлат Аграр университети аспирантурасининг II-босқичида ўқияпти. Танлаган касби машаққатли ва қизиқарлидир. Дилидаги эзгу ниятларидан бири — дон уруғчилиги бўйича Ўзбекистон шароитига мос келадиган энг чидамли бугдой на-

вини яратиш. Ўтган йили зукко бу қиз "2001 йилнинг энг яхши аспиранти" деб топилди. Мастура "Селекция ва уруғчилик" ихтисоси бўйича "Ёш олимлар" кенгашининг раиси сифатида ҳам иш олиб бормоқда. Шунингдек, ҳар йили университетда ўтказиладиган "Зукко агроном", "Иқбол" қизлар кўрик-танловларига мунтазам етакчилик қилиб келади.

Мақсадим далаларимизда бўлиқ доғли бугдой навларини яратиш. Халқимизнинг омборларини донга, дастурхонларимизни нонга тўлдириш учун меҳнат қилиш оразисидаман. Албатта энг зўр бугдой навини яратман, дейди ишонч билан Мастура.

Шохсанам ЮСУПОВА — Сурхондарё вилоятининг Денов туманидан. Шохсанам Ҳазорбоғ жамоа ҳўжалигида жойлашган 28-мактабнинг 9-синфиди аъло баҳоларга

ўқимокда. Оилада уй юмушларини чаққонлик билан бажариб олқиш олса, мактабда муаллимларидан мактов эшитади.

Шохсанам жуда изланувчан, дўстларига меҳрибон. Танловда маданият йўналиши бўйича тавсия этилган. Шеърлари вилоят ва республика газеталарида чоп этилмоқда. Севган мавзуси она-Ватани мадҳ этиш.

Ватан сўзи қалбимда, Ардоқлайман авайлаб. Чунки Ватан меҳрини, Қўйганман дилга жойлаб.

Саïда ИСМОИЛОВА — Тошкент вилоятининг Юқори Чирчиқ туманидаги Бордонкул қишлоғида туғилган. Тумандаги 19-мактабнинг инглиз тили тўғараги раҳбари.

2000 йилда АҚШ билан халқаро алмашув мусобақаси танловида голиб чиқиб, 11-синфни АҚШнинг Флорида штатининг Земирихиллас шаҳридаги мактабда тугаллади. Инглиз ва корейс тилларини яхши билади.

Юртимизда биз ёшларга билим олиш учун катта имкониятлар яратилган. Аъло ўқиб, яхши касб ўрганиб, Ўзбекистонимизнинг гуллаб-яшнашига ўз хиссамни қўшаман, дея изҳор этди. Саïда ўз орузларини.

БАСИРА тайёрлади

ҲАММАНИНГ ЎЗ ИМТИЁЗИ БОР!

Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодекси ва ҳуқуқий ҳужжатларда меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоялашни кучайтиришга ёрдам берувчи даромадлардан солиқ олиш борасида қатор имтиёзлар назарда тутилган. Бу ҳақда Республика Солиқ қўмитаси мутахассиси Насиба МУХИДИНОВА шундай дейди:

Масалан, Президентимизнинг 1997 йил 31 мартдаги Фармонида асосан, хунараманд уюшмасига аъзо бўлган тadbirkorлар солиқдан озод этилган.

Ўта зарарли ва оғир меҳнат шароитлари мавжуд бўлган ишлаб чиқаришда меҳнат қилувчи фуқароларнинг даромадларидан солиқ олишда даромадининг умумий ҳажмидан устима солиқнинг 25 фоиздан юқори бўлган қисмидан солиқ олинмайди.

Корхона-ташкilotларга ўз ходимларининг санаторий-профилакторияларда даволаш, болалар ва ўсмирларни соғломлаштириш лагерларида дам олиш ҳақини тўла ёки қисман қоплаш ҳуқуқи берилган. Ажратилган йўланмалар учун тўланган пул ҳамда ходимларнинг ва ногиронларнинг амбулатор ёки стационар тиббий даволашни нархи солиқ солинадиган даромадга киритилмайди.

Олий, ўрта махсус ва касб техника ўқув юртлири талабаларининг ижтимоий ҳимоялаш учун ҳам имтиёзлар белгиланган — стипендиялар солиққа тортилмайди.

Ўтиш даври салбий ҳолатларидан аҳолини ҳимоялаш ва озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашда ёрдам сифатида шахсий томорка ҳўжаликларини ривожлантириш учун ер участкалари давлат томонидан ажратиб берилади. Шахсий томорка ҳўжалигида етиштирилган қишлоқ ҳўжалик маҳсулотларини сотишдан (гулчиликдан ташқари) даромад қиймати солиқ тўлашда ҳисобга олинмайди. Янги ташкил

қилинган деҳқон (фермер) ҳўжаликлари ва ҳусусий корхоналар қишлоқ-ҳўжалик маҳсулотларини етиштириш ва қайта ишлашдан, халқ истеъмол моллари, бинокорлик материаллари ишлаб чиқаришдан олган даромадлари (фойдалари) бўйича рўйхатдан ўтган вақтдан эътиборан 2 йилга даромад (фойда) солиғидан озод қилинган.

Жисмоний шахсларнинг иш ҳақлари, мукофот пуллари ва бошқа даромад суммаларидан олиннадиган солиқ имтиёзлари эса

қуйидагича:

- давлат томонидан бериладиган нафақалар;

- олиннадиган алиментлар, давлат пенсиялар ва уларга устамалар солиқ солинадиган даромадга киритилмайди;

- бир йил мобайнида бериладиган моддий ёрдам суммаларига, вафот этган ходимнинг оила аъзоларига бериладиган моддий ёрдам суммаларига энг кам иш ҳақининг 10 бараваригача, бошқа ҳолларда эса 12 бараваригача миқдорда солиқ солинмайди ва бошқалар.

Ҳар бир тўлиқ ой учун энг кам иш ҳақининг 4 баравари миқдоридида ҳам имтиёз белгиланган:

- 1- ва 2-гурӯх ногиронлари, болалиқдан ногиронлар;

- қаҳрамон оналар, ўн ва ундан ортиқ боласи бўлган аёллар;

- 2 ва ундан ортиқ 16 ёшга тўлмаган болалари бор ёлғиз оналар;

- 2 ва ундан ортиқ боласи бор ва боқувчисини йўқотганлик учун пенсия олмайдиган бева аёл ва бева эркаклар;

- болалиқдан ногирон бўлган ва доимий парваришни талаб қиладиган фарзанди билан бирга яшаб, уни тарбиялаётган ота-онасида бири.

Мол-мулк солиғи бўйича: Янги ташкил этилган юридик шахсларнинг мол-мулкига, рўйхатдан ўтган пайтдан бошлаб 2 йилгача солиқ солинмайди. Маҳаллий ҳокимият органлари мол-мулки ўз ҳудудида жойлашган қуйидаги солиқ тўловчиларга қўшимча имтиёзлар бериши мумкин.

Жисмоний шахслардан:

- Қаҳрамон оналар, ўн ва ундан ортиқ фарзанди бор аёллар;

- пенсионерлар, 1- ва 2-гурӯх ногиронлари;

- муддатли хизмат ҳарбий хизматчилари ва уларнинг оила аъзолари, хизмат ўташ даврида мол-мулк солиғидан озод этилган.

Ер солиғи бўйича: Якка тартибда уй-ҳўй қуриш ва шахсий ёрдамчи ҳўжалик юритиш учун қонун ҳўжатларида белгиланган меъёrlар доирасида берилган ерлар - ер участкаси берилган пайтдан 2 йилга, деҳқон (фермер) ҳўжаликлари давлат рўйхатидан ўтган пайтдан 2 йилга ер солиғидан озод этилган.

Жисмоний шахслардан:

- Қаҳрамон оналар, ўн ва ундан ортиқ фарзанди бор аёллар;

- пенсионерлар, 1- ва 2-гурӯх ногиронлари;

- муддатли хизмат ҳарбий хизматчилари ва уларнинг оила аъзолари, хизмат ўташ даврида;

- боқувчисини йўқотган кўп болалик оилалар ер солиғи тўлашдан озод этилган.

Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йилнинг 22 августидида 351-сонли "Юридик шахс бўлмасдан тadbirkorлик фаолияти билан шуғулланувчи жисмоний шахслар ва деҳқон ҳўжаликлари аъзоларини давлат томонидан ижтимоий сугурталаш тўғрисида"ги Қарорига асосан, тadbirkor бюджетдан ташқари Пенсия жағмармасига сугурта бадаллари тўлаган тақдирда пенсия билан таъминланиши, вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик нафақаси, ҳомилдорлик ва туғиш нафақаси, бола тўғилганда ҳамда дафн маросими учун нафақа олиш ҳўқуқига эга бўлади. Ёшига оид пенсия олиш ҳўқуқига эга бўлган, шунингдек 1- ва 2-гурӯх ногиронлар бўлган тadbirkorлар учун эса - энг кам ойлик иш ҳақининг 50 фоизини ташкил этиши керак.

Солиқ кодексига асосан, солиқ тўловчилар жойлардаги солиқ органларидан солиқ ҳақидаги қонун ҳўжатлари масалалари бўйича ахборот ва маслаҳат олиш, солиқ имтиёзларидан фойдаланиш ҳўқуқига эга. Агар ўтказилган текширув натижасидан норози бўлса 10 кун ичида ёзма эътироз билдириши, шикоят билан юқори солиқ органларига мурожаат қилишлари мумкин. Шунингдек, белгиланган тартибда ва муддатларда солиқ органларининг рўйхатидан ўтиши, юридик манзили ўзгарганда хабар бериши шарт. Солиқлар ва йиғимларни ўз вақтида ва тўлиқ тўлаш, ҳисоботларни қонун ҳўжатларига асосан юритиш ҳар бир солиқ тўловчи учун мажбурийдир.

Б. САЙДАЛИЕВА ёзиб олди

ГЎЗАЛЛИККА ШАЙДО БУ КЎНГИЛ...

Зохиди опа Маҳмудова асли наманганлик. Ўта зукко, сезгир, билимдон бўлган Зоҳиданиннг болалиги меҳнату машаққатларда ўтди. Отаси урушга кетиб, рўзгорнинг бор оғирлиги, уч фарзанд тарбияси онаси Меҳрихон ая зиммасига тушади. Онаниннг жонига Зоҳиди оро кирди. Барча машаққатлари елкама-елка туриб энгди. Болалиқнинг ана шу заҳматлари ёш Зоҳидани чинқилтирди. У ёшлигидан меҳнат қилишга, оилага, жигарларига, қариндош-уруғларга меҳрли бўлиб ўсди. Ва ана

шу меҳр билан Зоҳиди опа савдо ходими сифатида ўз касбини мукамал эгаллади. Азим Тошкентдаги "Берёзка" заргарлик дўконини қарийб ярим асрга яқин ҳалоллик билан бошқарди. Бошқарибгина қолмай, балки йиллар давомида дўконни кенгайтириб, республикада савдо тараққиётига баракали ҳисса қўшди.

Зоҳиди опа саховатли инсон. Йиллар мобайнида у болалар ва қарииярлар уйларига ҳолисона ёрдам кўрсатишни, муҳтожлар кўнглини кўтаришни қанда қилмади. Ҳар йили Наврўз байрамида опа она юрти — Наманганга йўл олади. Хонанда-ю созандалар, шоира-ю уламолар билан бориб кемтик кўнглиларга завқ, муҳтожларга кийим-кечак, озиқ-овқат ва моддий ёрдам кўрсатиб қайтганларининг гувоҳи бўлганм.

Одамнинг таниш-билишлари, ёру биродарлари кўп бўлиши мумкин. Лекин ҳақиқий дўстлари кам бўлади. Дўст бўлиш осон, лекин уни асраш, сақлаш қийин. Зоҳидондан бу хислатни ҳар бир аёл ўрганса арзийди. Унинг дўстлари кўпчилигининг боиси ҳам шунда, дейди чехрасидан нур ёйилган

Салтанат опа Умарова.

Зоҳиди опа Маҳмудова жамоат ишларида ҳам фаол. Шаҳар ва туман микёсдаи ўтказилган "Балли қизлар", "Қайноналар танлови" каби кўпгина тadbirkorларга ҳомийлик қилган.

Бугунги кунда ҳам Зоҳиди опа тетик, нафақа ёшидаман деб уйда ўтирмайди, одамлар билан ҳамнафас. Биз Зоҳиди опа Маҳмудовани Республика "Оила" илмий-амалий маркази қошида ташкил этилган "Файз" ишонч марказида меҳнат қилаётганлигидан жуда хурсанд бўлдик.

Бу йил мен учун жуда ажойиб йил бўлди. Чунки ҳурматли Юртобшомин биз каби ёши улуг инсонларни эъзозлаб, "Қарииярларни қадрлаш" йили деб эълон қилдилар. Бизга бўлган бу ҳурмат, эътибор кучимизга қуч, гайратимизга гайрат бахш этади. Эзгу ниятим умримизни қолганини ҳам инсонларга яхшилик қилишга сарфлаш, - дейди Зоҳиди опа Маҳмудова.

Мукаддас СОЛИХ қизи, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими

Тиббиёт фанлари доктори, профессор Хайитбой Матқулиев 1948 йил Хоразм вилоятида таваллуд топган. Илмий йўналиши — кулоқнинг реконструктив пластик операцияларига бағишланган. Республикада кўзга кўринган етук олимлардан бири. Ҳозирда Тошкент Давлат 2-тиббиёт институти "Лор" касалликлари кафедрасида фаолият кўрсатади.

- Хайитбой ака, ота-онангиз ва оилангиз ҳақида сўзлаб берсангиз?

— Отам оддий ишчи, онам уй бекаси эдилар. Уларнинг бир-бирига қараб овозини кўтариб гапирганларини ҳеч

га ҳам бўламиз. Фикрларимиз, ташвишларимиз ҳар хил, мақсадимиз эса бита, жамиятимизнинг бир бўлаги бўлган оиламиз шаънини кўтариш, унга доғ туширмаслик.

- Сиз ишда, рафиқангиз ишда, фарзандларингиз тарбиясига қандай вақт ажратгансиз?

— Боланинг кулоғига кечаю кундуз насихат куйган билан кирмайдим. Шундай қилиш керакки, болани эсидан бир умрга чикмайдиган бўлсин. Илоҳи борица ёшлигидан яхши тарбия бериш керак.

Биласизми, болаларимни жуда яхши кўраман. Лекин: "Бола азиз, тарбияси

ОИЛАМИЗ МЕҲМОНИ

тури шифокорларни тайёрлаш, оилавий шифокорларни тарбиялаш, тиббиётда ҳам хусусий тизимни яратиш кўзда тутилган. Хусусий клиникаларни вужудга келиши ушбу соҳада ҳам рақобатни келтириб чиқаради. Демак, давлат тизимидаги шифохоналар билан хусусий шифохоналар ўртасида маълум даражада силжишни вужудга келтиради. Энди бемор ўзига маъқул бўлган шифохонада даволашни имкониятига эга бўлади.

- Ўзингиз ҳам хусусий шифохона

БИЗ ФАРЗАНДЛАРИМИЗНИНГ КЎЗГУСИМИЗ

эшитмаганмиз. Биз 6 фарзанд, ҳаммамиз ўғил бола эдик. Оиламиз аҳил, тинч эди. Биз болалар баъзан бир-биримиз билан тортишиб қолсак, онам бир қараб кўярдилар. Бу "бас қилинлар", дегани бўларди. Овозимиз шу заҳоти ўчарди. Отам уйда бўлсалар-ку, салобатлари бизни босиб турарди. Отам оғир, вазмин одам эдилар. Эрталаб ҳам, кечкурун ҳам дастурхон тугашда онамга ёрдамлашардик. Ўғил бола бўлсак ҳам қиз бола қиладиган ишни бажаравардик. Кейинчалик бирин-кетин олийгоҳларга ўқишга кирдик. Уйли-жойли бўлдик. Бир ота-онанинг фарзанд учун қилган хизмати бундан ортиқ бўлмаса керак.

- Отангиз берган танбехлардан бирортасини эсга олсангиз.

— Беш ёшларда эдим. Бир куни кўшимизнинг полизидан кичикроқ қовунни ўғирлаб, уйга кўтариб келдим. Отам буни кузатиб турган эканлар. Қўлларини орқаларига қилиб келиб қолдилар. "Қаердан олдинг", — деб сўрадилар. Мен: "Ўзимизнинг қовундан олдим", — деб жавоб бердим. Ўзимизнинг ҳам ҳовлимизда қовун бор эдида. "Ёлғон гапирадиган тилинг чиқиб қолбидими?" — дедилар-да бир шапалоқ урдилар. Қўлимда қовун, қотдим қолдим. Ўшанда ўғирлик қилиш, ёлғон гапириш хато эканини бола бўлсам ҳам тушундим. Ўша сабоқ ҳеч эсимдан чиқмайди.

- Оилангиз хусусида ҳам тўхталиб ўтсангиз?

— Турмуш ўртоғим Зулфияхон ҳам шифокор. 3 та фарзандимиз бор. Ўғлим Камолиддин 2- ТошМИда "Лор" касалликлари кафедраси клиник ординатори. Дониёрбек эса, экономика институтида тахсил олади. Қизим Зебохон 2- тиббиёт институтининг 2- курсида ўқийди. Эрталаб тўрт тарафга тарқаламиз, кечкурун дастурхон атрофи-

ундан азиз", — деган мақолга амал қиламан. Ниҳолни парвариш қилгандай, фарзандингизни ҳам меҳр билан доимий назорат остига олсангиз у шубҳасиз комил инсон бўлиб вояга етади. Агар унга суйганингизни ошкор қилиб, мактабга қатнай бошлаганда ҳар куни қўлига пул бераверсангиз, мазаҳурак бўлиб қолади. Улғайғач қаттароқ пул сўрайди. Илм, ҳунар олишдан чалғийди. Фарзандларнинг бузилиб кетишига, ёмон йўللарга кириб кетишига баъзан ота-оналарнинг ўзлари сабабчи бўлади. Буни ёш ота-оналар унутмасликлари керак. Ота билан она бола учун кўзгу. Улар шу кўзгуга қараб вояга етишади. Ўғил отадан, қиз онадан ибрат олади. Буни ҳеч қачон унутмаслигимиз лозим.

- Мустақиллигимиз туфайли ҳамма соҳаларда бўлган каби тиббиёт йўналишида ҳам туб ўзгаришлар бўлди. Бу борадаги фикрларингизни ўртоқлашсангиз...

— Президентимиз томонидан 1998 йил 10 ноябрда чиқарилган соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилиш давлат Дас-

очган экансиз. Шу ҳақда ҳам қисқача маълумот берсангиз...

— Ҳа, биз ҳам "Лорент" шифохонасини ташкил қилганмиз. Ҳозирги кунда 4 йиллик амалий тажрибага эгамиз. Хусусий тадбиркорлик соғлиқни сақлаш тизимида жуда маъсулиятли иш деб ҳисобланади. Чунки, шифокорнинг билим савияси, тажрибаси юқори даражада бўлиши керак. Шифокор инсон тақдирини чуқур ҳис этмоғи шарт. Иккинчидан, сиз қанча реклама қилманг, бемор шифо топмаса сизга интирмайди.

- Сиз кулоқ касалликларини муаммоси билан узоқ йиллардан бери шуғулланасиз. Ушбу касалликлар олдини олиш, эшитишни сақлаб қолиш борасида қандай маслаҳат берасиз?

— Кулоқ касалликларини олдини олиш, болани чақалоқлигидан бошланиши керак.

Биринчидан онада ҳомиладорлик соғлом кечиши лозим. Кейинчалик она фарзандини тўғри эмизиши, чиниқтириши, ўз вақтида гигиеник муолажаларни ўтказиши шарт.

Энди айрим сабаблар билан бола эшитиши заиф бўлиб туғилса, ёки кулоғидан йиринг келадиган бўлса, бунинг оқибатида эшитиш пасайса албатта шифокорга мурожаат қилиш керак.

- Ёшларимизга қандай тилак ва истакларингиз бор?

— Ёшларимизга кенг йўл очиб берилган. Улар дунёнинг турли мамлакатларига бориб тахсил олиб келаяптилар. Улар қаерда ўқимасин ўз уйи — Ўзбекистонга қайтиб келишади. Шу уйларини обод этишсин. Миллий урф-одатларимизни, қадриятларимизни улғулашсин. Юриш туришида ҳам, кийинишида ҳам, ўзимизга хос, ўзимизга мос бўлишсин. Халқимиз меҳр-оқибатни қадимдан улғулаган. Улар ҳам шунини давом эттиришсин. Хуллас, ўзбек деган номга муносиб бўлишсин.

Тоҳир НОРИМОВ

ЎҒЛИМ, СЕНГА АЙТАМАН

(Боши ўтган сонларда)

Шуни билки, ҳамма ҳам ўз боласини уддалаб боқиб олади. Инсоннинг улардан фарқи тафаккури ва кўнгил деган хазинасида. Ота-онага садоқат, қариндош-уруғларга қўноқчилик, ўтган аждодларига ихлос, она тупроғига меҳр инсонлиқнинг шартлари, амалларидир.

Ўғлоним, агар ака-укаларинг ёки уларнинг фарзандлари ичида феъли чатоғи, ичувчиси ё саёғи бўладиган бўлса, якка ўзингизнинг донолигинг, мартабанг, ўғил-қизингнинг бебаҳолиги, ҳунук қилиб айтганда, бир пул! Бугун бўлмаса, эртага барибир эл назаридан қолсан! Чунки сен худбинсан! Фақат ўз оиласини ипакка ўраб ётган кўрсан! Ака-ука, амаки-тоғалик бурчинг, ҳимматинг қани? Жигарларинг иснод келтириб юрган бўлса, ота-бувангнинг арвоҳи гўрида тикка туришини, руҳларнинг норозилиги сени-ю болаларингни уриб қўйиши мумкинлигини наҳот билмайсан? Сен, эр жигар бор туриб, жиянинг қаердадир ё ўзини, ё имонини сотиб юрса, элга қайси бет билан қўшилиб юрасан-у, томоғингдан овқат қандай ўтади? Ахир сулолангнинг ори, шаъни топталапти-ку! Уларнинг ота-онаси ўлган бўлса ё ота-оналик эпи-шудини худо уриб қўйган бўлса, сен тириксан-ку? Бола тарбиялашни билмай, шарманда бўлган шу жигарингни ахир сенинг онанг туққан-ку! Онанзорингнинг йиғилари эшитилмапими кулоғингга? Онанг ўрнига боласини иснодлардан, балолардан асрасанг, ярашмабдими? Авлод сеники-ю, бегоналар тозалаб берсинми?

Болангга қандай безовта бўлсанг, жиян учун ҳам шундай орийат қил! Опа-укангнинг уйидаги кўргулик сеники ҳамдир! Аслида, ота-она бола тарбиясида хато кетса ёки ўзи оғаниларига бевафо ўтган бўлса, болалари шу қўйга тушади. Ўғлоним, ота-онангнинг айбини юв, улар жигарларига қилмаган меҳрибонлиқни сен оғаларингга қил! Бу билан, иншооллоҳ, ҳам ота-она ғуноҳи енгилашади, ҳам болаларинг бир-бирига кутганиддан кўра меҳрибонроқ бўладилар!

(Давоми бор)

Турсуно СДИКОВА

“ХОТИН ДЕВОР”

— Хўп устаси фаранг урган эканми бу деворни! Сомонни ҳам аяманган экан, метини, метин! — деди қўлига теша ушлаган укам. Серсомон сувоқ унга бўйсунмас, ҳар қарич ерни куч билан қўчиришга тўғри келар эди.

Деворни бузмасликка, устини текислаб, бўлажак уйнинг асоси қилиб қолдиришга қарор қилдик. Унга қараб турибман-у, кулоғим остида:

— Қўявер Ҳафиза, нақ девор

бўлсинки, «мана мен» деган усталам ҳам: "Бу деворни қурган уста ким экан?" — деб юришин... — деган сўзлар, ҳорғин аёлларнинг ҳазин кулгиси эшитилгандек бўлди. Уларнинг бири ойим, иккинчиси Ҳафиза холам эди.

Кўз олдимга эса уруш тугаган йили худди шу ҳовлида кечган бошқа манзара келди... Сочларини бошларига рўмоллари аралаш

чамбарак қилиб олган икки кўхлик опа-сингил паҳса ура-япти. Офтобда қорайган пешона ва юзларидан маржон маржон тер оқиб тушаяпти.

Оналарим — Моҳларим

Улар базиди менга кўз ёшларини бўлиб ҳам туюлиб келатади. Балки улар чиндан ҳам

кўз ёшлар бўлгандир? Иккала аёлнинг ҳам эғнида офтобда ранги синиққан чит қўйлак, иккаласининг ҳам этаги липпасига қистирилган...

Одам бўйидан анча баланд бу деворни, холамнинг эридан қорхат келганидан кейин, ойим билан холам тиклашган эди. Бир-икки кун олдин лой қоршади. Опа-сингил этақларини липпага қистириб лой те-пишади. Кўпинча қўшни аёллар, уларнинг болалари ҳам қикиб лойни пиштишга ёр-

дам беришади.

Бир якшанбада деворни сомон сувоқ қилганимиз эсим-да. Холам тоғорада лой етказиб турган, ойимлар уни деворга суваган эдилар.

— Бу уруш йилларидан хотира — "хотин девор" бўлди, ука- дегандилар ўшанда ойим лой қўлларини юварканлар деворга имо қилиб.

Ҳали қуримган деворда, но-зиқ бармоқ излари қолганди. Шунча йил ўтиб ҳам "хотин девор" дан бу излар кетмаган...

Раҳима ШОМАНСУР

УНИ БИР УМР КУТАМАН...

Бундан 10 йилча аввал Х.исм-ли бир йигит билан танишиб қолдим. У жуда ҳам келишган ва хушмуомала йигит эди. Иккала-миз ҳам бир-биримизга ёқиб, гаплашиб юрдик. У мени доим ўзгалардан қизғонарди. Мен унинг бу қилиқларини кўриб, унга бутун борлигим билан ишонар эдим. Менга совчилар кела бошлади.

Буни мен Х.га айтдим. У эса менга албатта ўйланишини, фақат аввал акиси ўйланиши кераклигини, сўнгра эса ўзига навбат келишини айтди.

Уйлансам ҳам фақат сизга уйланаман, илтимос мени кутинг, - деди. Биз шундай қилиб 4 йилдан ортироқ учрашиб юрдик. Х. бир куни ишонамга келиб: "Ўқиган қизга уйланоламан. Ўқиган қизларнинг ахлоқи чатоқлигини кўрганман", - деб айтди. Мен эса: "Х. сиз ўқиган қизларни ерга урманг, ҳаммаси бир хил бўлмайди", - деб тушунтирдим. Бир оз вақтдан кейин унинг бошқа шахарга кетганлигини эшитиб қолдим. Лекин мен: "Ишлагани кетган, албатта келади", - деб ўзимни овутиб юрдим. Мана ҳозирга қадар унинг бошқа шахарда ишлаб юрганини эшитаману, лекин келиш умиди борми ёки йўқ — буни билмайман.

Х. кетганидан бери менга хат ҳам ёзмади, телефон ҳам қилмади. Унинг адресини уйидагилардан сўрай десам, қизлик гурурим йўл қўймайди. Мен оиламизда ёлғиз қизман. Ота-онам: "Энди сен ҳам турмушга чиқшинг керак. Биз ҳам орзу-хавас кўрайлик", - дейишди. Лекин инсон юрагига буйруқ беролмас экан. Мен бир умр шу севги қурбони бўлишга тайёрман. Қачондир у албатта қайтиб келишига ишонаман.

Самарқанд

О. МУҲАББАТ

БИЗНИ УЧРАШТИРГАН ТҲҲҲҲ НИМА ЭДИ?

Ўз дардимни шу газе-тага ёзсам деган ниятим бор эди, аммо мана уч йилдан бери ёзман-у, ҳеч жўната олмаппман. Бу гал жўнатишга жазм эдим. Бунга сабаб, бир дард мени жуда қийнайди, яъни севги... Мен нега севги деган нарсани билмайман ва тушунмайман? Шу саволимга жавоб излаганим излаган. Инсон бу ҳаётда ўз жуфтини топиши лозим дейдилар-ку. Бир кизни танладим, уни севаман деб юрдим. Аммо қизнинг ота-онаси рози бўлмаганидан кейин, у билан учрашмай қўйдим. У киз мени излаб келиб: "Сизсиз яшай олмайман", - деб йиғлади. Шунда негадир унга нисбатан юрагим музлаб қолгандек бўлди ўшан-да. Шундан буюн севги нималигини билмайман. Қизни эса ота-онаси танлаган йигитга бериб юборишди. Қизлар кўп, бир-биридан чиройли. Аммо ҳеч бири юрагимда севги ўйғота олмади. Тошкентда талаба-лик даврида яна бир воқеа юз берганди. 3-курсда ўқирдим. Бир курсдошимнинг қишда-январ ойида тўйи бўлди. Ўша куни бир қиз билан танишдим. У қизнинг исми Динара экан. Динара ҳам Тошкентда ўқирди. Менга адресини берди, излаб бордим ва биз ака-сингил тутиндик. Кўп бориб турмадим бўлдим. Биз ту-ғишган ака-сингилдай эдик. Бир гал ўқиш билан бўлиб уч кун бора

олмай қолдим. Учунчи кун Динара мени теле-фонда қақирди ва йиғ-лаб: "Эртанга келмасангиз жинни бўлиб қоламан", - деди. Мен эртасига дарсдан чиқиб бордим. Ётоқ-хона қоровули: "Эрталаб "тез ёрдам" машинаси олиб кетди", - деди. Мен довдираб қолдим ва ад-ресини олиб, тез етиб бордим. Борсам иситма-си баланд, орғиб ётган экан. Дўхтирлар: "Дори-дармон керак", - деганди, олиб келиб бердим. Ле-кин ичкарига киритишма-ди. Анча кундан кейин Ди-нара тузалиб чиқди. У би-лан учрашиб юриб шаро-итим қийинлашиб борар эди. Кейин мен унга: "Агар менга турмушга чи-кадиган бўлсанг келай, бўлмасам келолмайман", - дедим. Менинг бу га-пимга: "Мен ҳали нима-лигини билмайман", - деб жавоб қай-тарди у. Мен хайрлашиб кетдим. Уч-тўрт кун ўтгач мени телефонга дугона-лари қақирди ва Динара кечалари йиғлаб чиқиши-ни айтишди. Эртасига бордим ва гаплашдим. Тушунишимча Динара мени севар экан. Онаси билан танишиб, қўлини сўрашимни айтди. Наврўз байрамидан кей-ин Динараларникига бо-риб онаси билан тани-шиб ва ниятимни айтдим. Онаси аввал ўқини ту-гатишимиз лозимлигини айтди. Шу билан ойлار ўтиб ёзги каникул ҳам етиб келди. Ёзги сессии-ни ўтказиб уйимизга, Тўйтепага кетдим. У ҳам уйига — Чирчиққа кетди. Мен унга 2 ҳафтадан ке-

йин бораман деган эдим. Лекин ишлар билан ово-ра бўлиб бора олмай қолдим. Бир ой деганда бордим. Бу учрашувимиз бизнинг ажралишимизга олиб келди. Биз нимага ажрашдик? Билмай ҳам қолдим. Ундан кейин яна бордим. Қайтадан кели-шиб кетармиз, деб ўйла-дим. Лекин умидларим пучга чиқди. Очиги мен Динарани севмас эдим, лекин тўйдан кейин ал-батта севиб қоламан деб умид қилардим. Барибир севги нималигини ту-шунамас эдим. Баъзи бир йигит-қизлар бир-бирисиз яшай олмайдилар. Нега мен унақа эмасман? Динара билан учрашиб юрганда унга атаб шеърлар ёзиб, унга берардим. Мана, ажраш-ганимиздан кейин ҳам унга атаб ёзган шеърла-рим бор. Аммо энди унга беролмайман. Динара-нинг олдида менинг виж-доним тоза. Мен Динара-ни айбламочки эмас-ман, билмадим кимдир сабаб бўлиб бизни аж-ратгандир. Ўша иккимиз-ни боғлаган нарса му-ҳаббат эдимиз? Бу туйғу қандай бўлади ўзи? Мен-га мана бу сатрларни ёз-дирган туйғу севги эмасмикан?

Умид қилган умидларим
учиб ҳам кетди,
Хаёлдаги орзуларим
сўғиб ҳам кетди.
Ишқ тўғйили гадоларга
ўшаб ҳам кетдим,
Ишқ дардида кўз
ёшларим тўкилиб битди.

Аҳмад БАЙТУЛЛАЕВ
Ўрта Чирчиқ тумани

ИШОНЧИМНИ ОҚЛАЙ ОЛМАДИ

Менинг ҳам бошимга севги савдоси тушди, лекин узоққа бормади. Мен Шерзод исми бир йигит билан танишиб қолдим. Уни олдиндан кузатиб юрардим. Уни чин юрагимдан севардим. У билан ҳафтада икки марта, баъзида кўпроқ ҳам учрашардик. Катта арча ёнида гаплашардик. У мени доим ўқишдан қайтаётганимда кутиб оларди. Арча ёнида тур-иб: "Сизни севаман, ўқишга кирсам ҳам сизни дейман", - де-ган гаплари менинг ҳаётимга гўзал лаҳзаларни олиб келган-ди. Мен Шерзод бу гапларини юрагимни туб-ту-бидан чиқариб ай-тапти, деб ўйла-гандим. Унинг кўзларига боқиб қараб йўқлигини сезардим. Унинг: "Ишончингиз учун нима қилай,

сизни қўлингизда жон бериш-да ҳам тайёрман", - деган гапла-рига ишонардим. Шерзод ишон-чимни оқлай олмади, айтган га-пларига амал қилмади. Менинг севгимни ер билан яксон қил-ди.

Сўнги пайтларда у мендан қочадиган, кўрса тескари қараб ўтиб кетадиган бўлиб қолди. Ахир биз уришмасдик ҳам. Ўз-ўзидан шундай қилиб юрибди. Мен уни ҳамон севаман. Ахир инсон дунёга бир мартаба ке-лади. Бир марта севади ва бир марта севилади. Ҳар бир қиз ўзининг Отабеги бўлишини орзу қилади. Мен ҳам ўз Ота-бегим, яъни ўз Шерзодим бўлишини истайман. Ҳар доим уни ёнимда бўлишини хоҳла-ман. Лекин Шерзод бунини хо-ҳламади, шекилли...

Шерзод! Агар сиз ушбу мак-тубимни ўқиётган бўлсангиз, сизга айтадиган гапларимни тингланг.

Ҳали ҳеч ким сиз каби ақл-дан оздиргудек даражада мени ўзига ром эта олмаган. Бутун вужудим сизга боғлиқ қолган. Сиз қалбимда абадий қоласиз, юрагимнинг биринчи кўртаси очган муҳаббат гунчаси, ҳаётим маъноси, умрим мазму-ни сиз ўзингиз бўласиз. Сиз-ни эсласам, ширин ҳаёлларга берилиб кетаман. Тўғри, ҳеч қачон юракни зўрлаб, буйруқ билан чин севига эришиб бўлмайди. Шундай экан, бу ни-ятингиздан қайтинг, менга азоб берманг, ҳаёлларимни ҳақиқатга айлантиринг.

Азиз юртошларим, тенг-дошларим ва опажонларим, нима қилсам Шерзод менга га-пиради, менга қайтди? Мен-га маслаҳат беринглар, йўл-йўриқ кўрсатинглар...

Д.
Андижон вилояти,
Марҳамат тумани

ВАЪДАЛАРИ ЁЛҒОН ЭКАН!

Мен поездда уйимга кетаётган эдим. Ол-дига бир қадди-қомати келишган йигит келиб ўтирди ва менга: "Қаерга кетаяп-сиз", - деди. Мен унга бораётган манзи-лимни айтдим. У: "Иккаламизнинг ман-зилимиз бир экан", - деб қолди. У киши билан танишдик, исми Рустам экан. Ик-каламиз боргунча гаплашиб кетдик. Биз манзилимизга етгач, поезддан тушиб икки томонга кетдик. Шу билан бир кун-дан кейин у мени ишонамга келди. Биз янада яқинроқ танишдик. У тошкентлик бўлиб Бухорога иш билан келган экан. Ру-стам ака ҳар куни ишонамга келарди ва мени кузатиб қўярди. Бир куни менга севги изхор қилди. Мен жуда бошқача ахволга тушиб қолдим. У менга ёқарди. Уйимизга онасини юборишини айтди. Мен рози бўлдим. Лекин ота-онам узоққа бермаслиқларини билардим. Мен бу га-пни уйдагиларга айтишга қўрқардим. Чун-ки, ота-онам жуда қаттиққўл эдилар. Ру-стам ака билан яна гаплашиб юрдим. Бир куни у менга: "Тошкентга жўнаб кетаяп-ман, шу билан март ойида келаман", - деб кетди. Рустам ака менга ҳар куни Тош-

кентдан телефон қилиб турарди.

Бир куни уйимизга телефон қилди. Биз узоқ гаплашдик. Онам иккаламизни га-пимизни эшитиб ўтирган экан. Гуша-кни қўйганимдан сўнг, мени қаттиқ уришди. «У билан гаплашма», - деди. Мен: "Ёш қиз эмасман-ку, мени ҳам се-виб-севилиб турмушга чиқишга ҳаққим бор-ку", - деб айтдим. Душанба куни у яна телефон қилди. Мен бор гапни ай-тиб бердим. У хафа бўлди. Мен хафа бўлганини юракдан сезиб турардим. Ле-кин менга хафа бўлганини билдирма-ди. Охириги марта 5 феврал куни теле-фон қилганди. Шундан кейин ундан на телефон бор, на дарак. Мен Рустам ака-ни жуда интизорлик билан кутаяпман. Уйимизга совчилар келаяпти, нима қи-лишини билмайман. Бу гапларни ҳеч кимга айтлолмайман. Айтсам тилим ку-ди, айтмасам дилим орғийди.

Азизлар, нима қилай? Қандай масла-ҳат берасизлар. Рустам акани кутайми ёки...

Д.
Бухоро

АРМОН БЎЛГАН ЁРИМ

Янги йил бошида, орадан йиллар ўтса-да, унинг меҳри-муҳаббати билан яша-ётганим чинлигига амин бўлган ҳолда у инсонга тилакларимни билдирмоқчи-ман.

Мана, олийгоҳни тугатганимизга ҳам 7-8 йил бўлиб қолди. Ўшанда 2-курсда ўқирдим. Ҳаёлларимни олган водийлик қизча эса 1-курсда ўқирди. Уни бир кўрдим-у ҳаловатим йўқолди. Эҳе, бир оғиз, ҳа, фақат бир оғиз сўзини эши-тиб учун ҳар куни дарсдан чиқишини кутиб ўтирдим. Феруза бепарво эди. (Шартли равишда исмини ўзгартирдим. Чунки эри, қайнона-қайнотаси олдида мулзам бўлишини ҳечам истамайман.) Мен ўзимни жуда бахтиёр, деб билар-дим. Чунки бу қиз изидан тушган йигит-лар анчагина эди. Бу бахт менга nasib этганлигидан ниҳоятда хурсанд эдим. Севгисига эришиб учун кетидан тушган йигитлардан калтак есам-да, бу шашим-дан қайтмагандим. Унда шарқона назо-кат, ибо, ҳаё, ўзбекона лутф ҳаммаси мужассам эди. Шу қадар кучли севсам-да, 2 йил кетидан юрсамда, лекин бир-роқ марта "севаман", деб айтолмадим. Кўзлари шу қадар чакнар эдики, бата-мом адоий тамом қиларди. Афсус, қис-мат экан, тақдиримиз айро тушди. У қиз бўрили, ўзига тўқ оиладан эди. Балки ота-онаси узоқ Хоразмга бергилари келмагандир? Шу ўринда сўрасиз «Нега севгингиз учун курашмадингиз», - деб. Икки-уч бор совчилар юбордим, аммо оиласидагилар кўнишмади. Кейин ўзим билмаган бир қизга уйландим. Ҳозир шу турмуш ўртоғим билан яшайман. Лекин ҳаёлларим, ўйларим ҳалиям... Балки

ҳақиқий муҳаббат шудир. Шу ўринда яна бир нарсани айтиб ўтмоқчиман. Йил охи-рида қизчилик бўлдим. Фарзандимга унинг исмини қўйдим. Энди ўла-ўлгу-нимча бу ном мен билан яшаб ўтади.

Фурсатдан фойдаланиб турмуш ўрто-ғимдан кечирим сўрайман. Орадан йил-лар ўтса-да, уни севолмаппман. Лекин ҳеч қачон кўнглини қолдирмаганман. Энди мана шу қизим учун яшайман. Ҳар гал қизим номини тўтиб қақирсам, ўша водийлик қиз кўз олдимга келишини хо-ҳлайман. Ферузанинг турмуш ўртоғига га-пим: уни ҳеч қачон хафа қилманг. Агар унинг кўзларидан ёш оқса сизни худого соламан. Агар тақдир учраштирмаса энди уни кўрмасам керак. Лекин узоқ-дан бўлса-да бахт тилайман. Фарзанд-лари бахтига соғ бўлсин. Феруза, олис-дан-да, сени бахтингни, соғлигингни ти-ловчи Бахтиёр акани унутмасан. Кечир мени. Лекин бугун роса кўргим келган-ди. Яна баҳор, яна куз кели, дардим қайта-қайта янгиланаверади. Майли нима бўлса ҳам мен севганман, севил-ганман. Менга шу етади. Азиз ҳамоир-лар, ватандошлар, озгина дардим энгил-лашгандек бўлди. Лекин мени ноинсоф, хотини туриб ҳалиям ўзга бериовни се-варкан деманглар. Тўғри, севаман, ле-кин унинг турмушига ҳалақат бермоқчи эмасман. Бундай ниятим ҳам йўқ. Шунин биланги, ҳақиқий севги армон экан. Фарзандимга тилагим эса ўша қиздек ақли, инсофи, назокатли қиз бўлиб во-яга етсин. Феруза шунин билки, сени ҳеч қачон эсимдан чиқармайман.

Хоразм
БАХТИЁР

Шаҳноза АБДУЛЛАЕВА
Каттакўрғон шахри

Хурматли Фарҳод
МАННОПОВ!

Сизни
таваққул
айтганимиз
билан
табриклаймиз!
Бахт ва омад
сизга йр бўлсин.

Хурмат ила
дўстларингиз
Гани, Наби

Юнусобод тумани
ЙПХ инспектори, сержант
Улугбек УМАРОВ!

Сизни 30 ёшга
тўғлигиниз билан
табриклаймиз!
Сизга соғлиқ,
тиларинизга улкан
зафарлар, сеvimли
ва меҳрибон ота
бўлиб қалининизни

тилаймиз.
Дўстларингиз

Хурматли ва қадрли
онажонимиз Мухаррам ТҲҲТАЕВА!

Шулар бешикларини қўлан меҳрибон,
Ширин уйқулардан келган меҳрибон.
Дуру не тушса ҳам қўлан меҳрибон,
60 й меҳрибон сизга онажон!

Умр йўлдошингиз
Тўйбой Тўхтаев,
фарзандларингиз Лола,
Гулнора, Муродилла, Лайло,
Хулкар, келинингиз Хожарой,
14 нафар набираларингиз

Меҳридарё
онажонимиз!

Дунидаги энг катта бонди
имиз, шопилмас дуру
таваққулмиз. Юрагиниздан
биз фарзандларинизга бўлган
меҳру-муҳаббатиниз тафти
билан ёнб-улайдик ва уфриниз

охирига ана шу муҳаббат қўввати билан яшаш
уринидимиз. Бунини улу Аллоҳ энгини уфринизни
ёнда қилсин. Бахтинизга соғу-саломат юрини. Хар
биримизни ҳаётимиздан қутқати сана — таваққул
қилинганда ҳам дуагадир ҳам ёзмаган, фақат
онасини ёни юрагидан севадиган фарзандлар қўнда
ёзилган тиллақларинизни қабул қилин. Қутқати 66
ёшнинг мувофак бўлсин! Ҳамини дадам билан
бирга уйимиз, қалбимиз тўғрида бўлсин!

Фарзандларингиз

НАРГИЗАХОН, асалимиз!

Қутқати бўлсин 17 ёшнинг,
Норлаб туғилган бахт қўлини.
Сана доим омад бўлсин ёр,
Ҳанаб қўлини, яна бахтиёр.

Аданг Норбобо, онанг
Ҳалима, онанг Нигора,
жиянинг Мухаммад Али,
акаларинг Рустамжон,
Умиджон

Севимли онажонимиз
Муқаддас БОБОХОНОВА!

Сизни мувофак 60 ёшнинг билан қутлаймиз. Сизга яратилган
узок умр, боқалариниз ва набиралариниз бахтли соғ-омон
юрининизни тилаймиз.

Эҳтиром билан Бобохоновлар оиласи

УЙИШ ГҲЛ ҚҲЛШ ҲТҲРСА...

Ёшим 38 да, оилам билан ажрашганман,
6 ёшли бир фарзандим бор. Ўзим трак-
торчи бўлиб ишлайман, топар-тутарим
яхши, алоҳида уй-жойим бор. Ўғлим ик-
ковимиз яшаймиз.

Эркак кишига ёлғиз яшаш қийин экан.
Ёш бола, унинг тарбияси, рўзгор, дала
ишлари дегандек... Шунинг учун 20 ёш-
дан 40 ёшгача бўлган уйим-жойим, рўзго-
рим деган, ўғлимдан ширин сўзини
аямай, яхши тарбия бера оладиган ва
топганимизни рўёбга чиқарадиган, уйни
гул қилиб ўтирадиган, чиройли ўзбек ё
тожик аёли билан танишиб
оила қурмоқчиман.

Характерим яхши. Уриш-

жанжалдан йироқдаман. Ўғлимнинг о-
наси билан 7 йил яшаб бирор марта сен-
менга борганимиз йўқ. Ажрашганимиз-
нинг сабаби, хотиним шаҳарлик, қиш-
лоқда яшамайман, деб кетиб қолган.
Мен у аёлга олдинги рўзгоридан бола-
си билан уйланган эдим. У қишлоққа
келмади, мен шаҳарга бормадим. Ҳа-
ма нарсам етарли ва камчилигим йўқ
эди. Қонуний ажрашиб кетганимиз.

Менинг таклифим бирон-бир аёлга
маъқул келса, бир-биримизни ёқтириб
қолсак, албатта бахтли қиламан. Бир
қизи бўлса ҳам майли.

Қайда ўзи ўша бахт

Сафар БОҚИЕВ

БАХТЛИ ОИЛА ҚҲРИШ ОРЗУСИДАМАН...

Ширин орзу-хаваслар билан уйланган-
дим. Оиламизда яхши яшаш учун ҳамма
шароит муҳайё эди. Бироқ... Аёлим хиё-
нат йўлига кирди. Шундан сўнг у билан
яшашга ҳеч кўнглим бўлмади. Оиласиз
умрининг эса мазмунли йўқ экан.

Ўзим хар томондан тўқисман. Яхши жойда
ишлайман. 22 ёшдан 25 ёшгача бўлган, ба-

ланд бўйли, оқ юзли, ширин сўзли, ибодли,
ўқимшли, озода, саранжом-сарийшта, ота-
онаси обрўли, яхши хонадоннинг қизи би-
лан (албатта Тошкентдан бўлиши керак) тур-
муш қуриш ниятидаман. Манзилим тахрири-
ятда.

Я.

Тошкент шахри

СУВГА ТУШИБ КЕТТАН... МАФТУНА

Бир кун туш кўрдим. Ўртоқларим би-
лан қўлга қўмилгани борибмиз. Ҳамроҳ-
ларим қайиқда сузиб кетишибди,
мен эса қирғоқда қолиб-
ман. Шунда ўртоқларим ўтир-
ган қайиқ тўсатдан сувга ағда-
рилибди. Мен негадир қаттиқ
қулиб юборибман. Чўчиб уйғондим. Шу
кўрган тушим ҳеч ҳаёлимдан чиқмай қол-
ди.

Анча кунлар ўтиб Бешариққа, яъни ту-
ғилган қишлоғимга бордим. Уйга кириб
боришим билан укаларим: "Шокир акам-
нинг қизи Мафтуна катта ариққа тушиб

кедиб вафот этди", деб айтди. Шунда
ҳалиги тушни бекорга кўрмаганлигимни
англаб етдим. Ўша тушни 13
ноябр кун эрталабга яқин
кўрган эдим.

Мафтуна ҳам айна ўша кун
тушлик пайтида сувга тушиб
кетган. Аясига: "Аяжон, мен кетдим... Мен
кетдим", деган экан. Буни қарангик, шир-
рингина Мафтуна айна туғилган кун,
яъни 2 ёшида бу фойий дунёни тарк этди.
Жойи жаннатда бўлсин.

Асрориддин МУЙДИНОВ

Олмалиқ

ТУРНАЛАРИНИНГ ТАБРИГИ

Бу воқеа 1999 йилнинг 15 мартида ту-
ғилган кунимни, яъни 19 ёшимни нишон-
лашга тайёргарлик кўраётганимизда со-
дир бўлган эди. Ўша кун
мен пардаларни ўз хона-
даги деразаларга ўрната-
ётган вақтимда беҳиштиёр
табиат ҳақида ўйлай бош-
ладим. Туғилган кунимни ҳамма билиши-
ни, ҳаттоки қўшлар ҳам сезишини ва
мени олқишлашини хоҳлаб ҳаёл сурдим.
Ўз-ўзимга қўшлар билан сўзлашар, улар
эса мени олқишлашарди.

Ногоҳ ойим бирдан: "Ие, манави турна-
ларга қара", деб мени қақчириб қолди-
лар. Мен деразадан бош чўзиб қарадим.

Одатда турналар баланд парвоз қилади.
Лекин айна дамда улар ердан тўрт метр
баландликка кўтарилган тоқнинг устгина-
сида тизилиб арғимчоқ
шаклига кириб қийқири-
шарди. Мен турналарни
илк бор ақиндан қўриб
қувончим қўққа етди. Улар
аста-секин ҳавога кўтарилиб, уйимиз у-
стидан айланиб-айланиб, кейин учиб ке-
тишди. Мен уларга раҳмат айтиб, узокқа
кетгунларича қараб турдим.

Моҳира ДАВУРОВА

Самарқанд вилояти,
Жомбой тумани,
Охунбобоев жамоа хўжалиги

Профессор Эргаш Салимов клиникаси барча турдаги
аллергик, бўғин, ошқозон-ичак хасталиқларини, касал-
манд, нимжон болаларни махсус усулларда даволайди.
Бронхиал астма хасталигида гормонал дорилар қўллан-
майди.

Аллергик касаллиқларни аниқлаб, даволашда турли ал-
лергенларни қўйиб синалади. Иш вақти соат 8 дан 17 гача.
МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент, Ўйғур Хўжаев кўчаси, 4-
уй, 10-хона. Автобуслар — 27, 35, 46, 53, 91. Трам-
вайлар — 7, 8, 16. 1-шаҳар клиникаси бекати. Тел:
49-43-33, 42-56-50.

ДИҚҚАТ, ЯНГИЛИК!

Агар сизда, Янги йилда янгича соғлом
турмуш тарзида ҳеч қандай дардга ча-
линмасдан, узок умр кўриш истаги бўлса
ва сизни эски касаллигингиз Янги йил-
да безовта қилишини хоҳламасангиз,
унда биз сизга энг янги ва энг юқори
технология асосида тайёрланган, 100
фоиз кафолатланган, табиий супер пре-
паратларни (Франция) таклиф этамиз:

- қандали диабет, бўқоқ;
- асаб касаллиқлари, остеохондроз;
- эркаклар муаммолари: простатит,

аденома, потенцияни пасайиши:

- буйрак ва сийдик йўллари ка-
саллиқлари;
- инфарит, инсульт ва оғир опе-
рациялардан кейин тез тикланиб
олиш;
- сурункали бронхит, туберкулез;
- аллергия касаллиқлари, брон-
хиал астма;
- болаларнинг тез-тез касаллик-
ларга чалиниши, яхши ривожлан-
маслиги;
- псориаз, экзема, нейродормит.

Телефон: 34-21-16,

22-48-65 (кечкурун).

«КАМОЛОТ-КОМПЬЮТЕР» ўқув маркази таклиф қилади.

3 ойлик курслар:

- Инглиз тили, - Инглиз тили ва компьютер,
- Бухгалтерия ҳисоби ва компьютер билимла-
ри, - Банк иши ва компьютер билимлари,
- Теле-радио-видео апаратураларини таъмир-
лаш устаси, - Рус тили, Интернетда Web-site,
- Компьютерларни таъмирлаш устаси

2 ойлик курслар:

- Компьютер билимлари: (Windows-2000, Ms
Office) INTERNET, E-MAIL,
- Бухгалтерия ҳисоби, - Электр жиҳозлари-
ни таъмирлаш устаси.

1-С Бухгалтерия дастури — 1 ойлик.

Курсларни тугатгандан сўнг диплом берилади. Манзилимиз: Тошкент,
Навоий кўчаси-9, «Пищепром» лойиҳа институти биносининг 4-қавати.
(ТРАСТАНКнинг ёнида). Тел: 41-33-96, 58-48-50.

«ХОЛИС-УМИД» ФИРМАСИ

замонавий касб-хунар курсларига таклиф этади:

КОМПЬЮТЕР САВОДХОНЛИК КУРСЛАРИ:

- WINDOWS-2000, Microsoft Office-2000, Microsoft
Word-2000, Microsoft Excel-2000, Ms-dos, NC,
- Бухгалтерия ва компьютер билимлари-3 ой.
- Бухгалтерия ҳисоби -2 ой.
- Инглиз тили (компьютер ёрдамида)-3 ой.
- Акушерлик-6 ой.
- Ҳамширалик-3 ой.

- Аёллар ва эркаклар сартарошлиги, Фарма-
цевт-3 ой.
- Бичиш-тиқиш (замонавий моделлаштириш)-3 ой.
- Эркаклар костюм-пальтоси-2 ой.
- Парда, паврилав (замонавий Элита усулида).
- Торт ва салат (оддий ва олий курси)-3 ой.
- Массаж-2 ой.
- Аёллар костюм-пальтоси, Косметология -2 ой.

ДИҚҚАТ! Хар бир курснинг тезкор гуруҳлари мавжуд. Машигултурлар ҳафтада 3 марта
олий тоифадаги мутахассислар томонидан амалиёти билан олиб борилади. Муваф-
фақиятли битирганларга ДИПЛОМ берилади.

МАНЗИЛИМИЗ: «Халқлар Дўстлиги» метроси, «Олмазор» массиви, 8/1-
уй, 5-6 йўлаклар, 1-хонадон, 1-қават. Телефон: 47-09-52, 42-76-06.

ЎЗБЕКИСТОНДА ЯГОНА БИЧИШ ВА ТИКИШ ЎҚУВ МАРКАЗИ

«МОҲИР ҚҲЛЛАР»

Қўндаги пуалик курсларга қабул эълон қилади:

- энг замонавий усул асосида осон ва тез бичиш ҳамда ўлчовсиз тикиш - 4 ойлик; ● парда-
лар, чойшабаб - турли хил жиҳозланган, бурмали пардаларни бичиш ва тикиш - 3 ойлик; ●
аёлларнинг замонавий костюм, пальто ва плацдаринларни бичиш ва тикиш - 3 ойлик; ● Замона-
вий, хар фасла мос эркаклар кийими - 2 ойлик.

- Кўйлак, шим, костюмлар — хар кунга, классик ва спорт усулида мос — костюм, фрак,
гимна, куртка, плащ, пальтолар.
- Машигултурлар қилиб гуруҳларда хар кун олиб борилади.
- Битирганларга диплом берилади. Қабул хар кун (шанбадан ташқари) соат 10 дан 12 гача.
- Манзилимиз: Пушкин кўчаси, 7-уй, 3-бизнес мактаби, 4-қават, 524-хона.
- Мўжа: Метронинг «Амр Тегур» бекати. Тел: 133-73-97, 76-71-95.

БИЛДИРИШ

Шу йил 22 январ сешанба кун
соат 15.00 да Ўзбекистон Ёзув-
чилар уюшмаси биносиди (Мус-
тақиллик майдони, Жавоҳарлар
Неру кўчаси, 1-уй) таниқли ади-
ба, «Оила ва жамият» газетаси
бош муҳаррири Дилбар Саидова-
нинг ижодий кечаси бўлади. Ан-
жумани Ўзбекистон Ёзувчилар
уюшмаси Бадийи наср кенгаши

раиси, Ўзбекистон халқ ёзув-
чиси Пиримуқул Қодиров бош-
қаради.

Ёзувчилар, шоирлар, шоир-
лар, журналистлар, ҳозирги
ўзбек адабиёти, сеvimли «Оила
ва жамият» газетаси мухли-
лари таклиф этилади.

Ижодий мулоқотда марҳа-
мат!

ЎЗБЕКИСТОН
ЁЗУВЧИЛАР УЮШМАСИ

Ёшим 20 да. Шахримиздаги олий-гоҳда ўқийман. Оилада 4 кишимиз. Дадам, мен ва 2 синглим. Онам эса... Бизни ташлаб кетган. Сабаби биринчи муҳаббати.

Онам билан дадам турмуш қурганларига 23 йил тўлганда ажралиб кетишди. 23 йил давомиди фарзанд кўришиб, шуларни тарбиялаб, оқ ювиб, оқ тараб ўстиришгаётган эди. Кейин онамнинг ҳаётида бошқа одам, яъни биринчи муҳаббати пайдо бўлди. Бу пайтда онамнинг кўзи бизни эмас, фақатгина ўша муҳаббатини кўрарди. Онамни бу йўлдан қайтараман, кўзини очаман, деб қанча ҳаракат қилмай, бари фойдасиз бўлди. Яхшиси бир бошдан сўзлаб берганим маъқул.

1999 йил кеч қуздан бошлаб онамнинг қадам олиши менга бежо бўлиб туола бошлади. Негаки, у меҳмонхонамизга кўчиб ўтди. Дадам тунги сменада бўлган пайтларда, эрталаб ўша хонадан туни бўйи чекилган тамакиннинг ҳиди келиб турарди. Оиламизда дадам ҳам, акам ҳам чекмасди, шунинг учун ҳам бу мен учун ғайритабиий ҳол бўлиб туюларди. Ниҳоят бир куни сабр-қосам тўлиб онамга: "Кечаси келадиган амакиларга айтинг келмасин, бизни ҳам, ўзингизни ҳам шарманда қилманг", - дедим. У эса тан олиш ўрнига мени дўппослай кетди. Бу ҳолат шу тарзда 2-3 ой давом этди. Бир куни уйимизга келадиган ўша амакини кўриш "бахти"га мушарраф бўлдим. Мен уни ярим тунда уйимизда, яъни меҳмонхонада ўтирганида кўриб қолдим. Ва ҳеч кимга, ҳеч нарса демай хонамга кириб ётдим. Эрталаб онамга уни кўрганимни

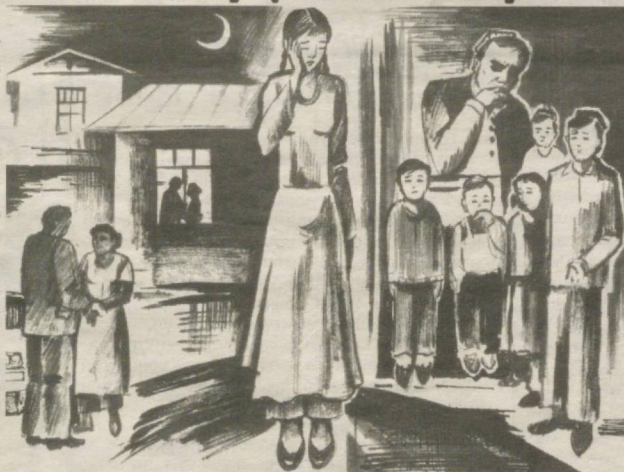
кўзимда ёш билан айтдим. У эса: "Қизим, сен ҳали ёшсан, мени тушунмайсан. Мен 18 ёшимда шу йигитни яхши кўрардим, лекин биз битирув оқшомида ҳафалашиб қолганимиз ва мен қасд қилиб дадангга тегиб кетганман", - деди. Мен эса: "Майли, даданим яхши кўрмасангиз ҳам ўртада 3 болангиз бор, ўшаларнинг қадр-қимматини, биз-

лашмадик. Худди бегоналардек эдик. Қишининг охирида, баҳор бошларида буни дадам сезиб қолдилар ва онамга: "Бор кет, энди сен менга, мен сенга ҳаромимиз, уйдаги ўзингга тегишли бўлган нарсаларни ол-да, онангникига кет, мени сени кўришга ортиқча тоқатим ҳам, хоҳишим ҳам йўқ", - дедилар.

Бу орада даданимнинг иш жойига ариза, шикоятлар ёзавериш, охирида дадам ишсиз қолдилар. Ҳозир улар ишсиз. Чунки, ҳарбий билети оналда. У эса бермаяпти. Синглим билан менинг стипендиямизга кун кўраяпмиз.

Мени яна бир муаммо жудаям қийнайди: "Яъни, бу газетада ҳам, бошқа жойларда ҳам "Онасини кўриб, қизини ол", - деган мақол жуда кўп ишлатилади. Мен бу гапга тўла қўшила олмайман. Негаки,

"ОНАСИННИ КЎРИБ, ҚИЗИНИ ОЛ", ДЕГАНЛАРИ ТЎҒРИМИ?

Онам эса дадам ишдалигиде кечаси юк машинаси олиб келиб, уйдаги бор нарсаларни, ҳатто чой қошиғи, игнагача қолдирмасдан олиб кетди. Шундан сўнг дадам ажралиш ҳақида ариза бермокчи бўлди, лекин онам даданинг паспортдан бошқа ҳамма ҳужжатларни йиғиштириб кетган эди. Дадам маҳалла оксоқоли орқали ҳужжатларни олимокчи бўлди, лекин улар беришмади. Охири ҳужжатларни нусхаларини топиб, ариза берди ва уларни 6 ойдан сўнг ажраттишди.

ни келажигимизни ўйламадингизми? Мени ва сингилларимни турмушга беришингиз бор, мен ўзимниям, сингилларимниям "онанг бузуқ" деб камситишларини, хўрлашларини истамайман. Илтимос, бу ишингизни йиғиштингиз, эсингиз борида этакни ёпинг, ҳозирча ёпиғлик қозон ёпиғлик бўлиб қолаверсин", - десам, мени яна калтакладилар. Шундан сўнг бу воқеа икки марта такрорланди ва 4 ой онам билан мен умуман гап-

олимокчи бўлди, лекин улар беришмади. Охири ҳужжатларни нусхаларини топиб, ариза берди ва уларни 6 ойдан сўнг ажраттишди. Сўдда буюм ҳақида гап ҳам бўлгани йўқ. Онам ақалли уйдан олиб кетган ўзимизнинг қийимларимизни ҳам қайтариб бермади. Лекин шундан сўнг ҳам уларнинг тазйиқидан қутула олмадик. Улар кўрган жойида бизни ҳақоратлашиб, биргалашиб калтаклашиб, тинчимизни бузишди.

онам бунақа бўлгани билан мен бундай аёллардан нафратланаман-ку. Орқамдан юрвчи йигитлар талайгина. Лекин улар вақтинчалик, чунки улар бошида яхши ният қилиб гапирибган бўлса ҳам онамнинг бунақалигини эшитиб, ёки қочиб қолишадими ёки шилқимлик қилишадими. Вақт эси ўтиб борапти. Мен тенгилар аллақачон турмушга чиқиб кетишган. Мен эса... Қари қиз бўлиб қолиб кетишни истамайман, лекин ўзимни бозорга солишни хоҳламайман. Майли, ҳали ҳаётим олдинда ўзим тенги, мени тушунадиган, оғир, вазмин, оқил, билимдон йигитни учратарман.

Азиз газетхон! Мен "Онасини кўриб, қизини ол", - мақолига нисбатан қарашларингизни билмокчиман. Онамни шу йўлга киришига мен мажбур қилмадим-ку? Аксинча, бу йўлдан қайтаришга қўлимдан келганча, иложим борича ҳаракат қилдим. Мени тутган йўлимда қанчалик хатоликлар, адашмишлар бўлган. Мен қаерда адашдим? Сизлар бу хатоликларини топиб, газетага жавобини ёзиб юборишларингизни умид қиламан. Илож бўлса, маслаҳатларингизни ҳам аямасангизлар, сизларнинг жавобларингизни интизорлик билан кутиб қолувчи мухлисангиз,

ХУШРҮЙ

Тошкент вилояти

"Ўзинг ишонармидинг? Ўзинг ишонармидинг?" - газаб билан қайта-қайта айтилган бу савол анчадан буён мени таъқиб қилади-ю, "Адажон" деб юрган қайнотамнинг қиёфаси кўз ўнгимдан кетмайди. Аслида воқеа қуйидагича бўлган эди. Мен 1956 йил туғилганман, бизнинг оиламиз катта оила. Акаларим, опаларим, синглим бор. Отам мен 6 ёшда эканлигимда оламдан ўтганлар. Онам фабрикада ишлар эди. Онам қизларни узатиб, ўғилларни уйлантириб, ҳаммамизни уйли-жойли қилдилар. Онам мени ҳам ўзлари совчи бўлиб топан қизларига уйлантирдилар. Лекин бизлар фарзанд кўрмадик. Орадан 2 йил ўтгач онам неваря кутаётганликларини айтдилар. Шу кундан бошлаб хотиним билан бирга шифокорларга қатнаб, тиббий кўрикдан ўтдик. Текширишлардан кейин шифокорлар менга соғломлигимни, хотиним даволаниши кераклигини айтишди. Хотиним 4 йил узлуксиз даволанди, лекин фойдаси бўлмади. Бу орада мен "Камаз" русумли машинада Россияга, Козогистонга қатнаб юрдим. Пул етарли эди. Ҳозир ўйласам, ўша пайтда мен ҳамма нарсани пул билан ўлчаб юрган эканман. Пули бор одамга бошқа нарса шарт эмас, деб ўйлабман. Хотиним: "Қодир ака, фарзандсиз ҳам яхши яшаб юрибмиз-ку", - деса, мен: "Ҳа, рост айтасиз", - деб қўқоқлар эдим. Аслида мен хотинимни китобларда, киноларда тасвирланган севги билан севмасдим.

Лекин хотинимнинг: "Қодир ака, мен фақат сиз учун яшаб юрибман", - деган маккорона гаплари учун бўлса керак, унинг хурматини ўрнига кўрдим. Мен сафардан қайтиб келишим билан ҳар гал ресторанда ўтириш, тоққа сайрга бориш каби тадбирларни уюштирар эдим. "Етишмовчилик" деган сўз мен учун бегона эди. Онагинам: "Хотинингизни доволат-

га ҳам ожизлик қилдим. Ҳар хил ҳаёллар билан машинага етиб келдим. Бўхчани очдим, не кўз билан кўрайки унда ойимга ўзим совға қилган 4 та рўмол, 2 жуфт пайпоқ, 2 пачка қуруқ чой, 1 та конверт бор экан. Шоша-пиша конвертни очдим. Конвертнинг ичиди яна битта ёпиштирилган конверт бор экан. Биринчи конвертнинг ичига: "Болам, энг аввал гугурт

Мен сафардан келганимда оймнинг оламдан ўтганига 6 кун бўлган экан. Онажонимнинг борликларида қадрига етолмадим, энди эса сўзларига, издларига зор бўлиб қолдим. Менин омадим, бахтим онам билан бирга кетган эканми ёки тақдирнинг йўриғи пешонамда шундай битилган эканми, ҳуллас аста-секин омадим кета бошлади. Шундай кунларнинг

корлар: "Хотининг соғлом эмас", - дейишган", - дедим. Қайнотам худди мени уриб юборадигандек қўлини пахса қилиб бақира кетди: "Эсинг жойидами, қуёв? Қайси фарзанд кўришга қодир соғлом йигит касал аёл билан шунча йил яшайди? Ким ишонади бу гапга? Ўзинг ишонармидинг. Ўша пайтларда пулинг кўп эди - "соғлом" деган ҳужжати пулга сотиб олгансан, виждонан айт-чи, гапим тўғрими?" - дедилар. Ҳаётимнинг оқибати тахминан мана шундай бўлишини ойим, акаларим, опаларим айтишганди. Мен ҳар қанақа гап-сўзга пул билан нуқта қўяман, деб ўйлар эдим. Эҳ, менинг дардимда адо бўлган онажоним, ўз гапларини тўнқасифат жигарига тушунтира олмаган акажонларим, гоҳ йўғлаб, гоҳ ялиниб илтижо қилиб гапини тушунтира олмаган опажонларим... Мен — калтафаҳм жигарингизни кечира олармикансизлар? Ҳали ҳам мандан хабар олиб турибсизлар, раҳмат сизларга. Дунёда сизларга ўхшаган меҳри дарёлар борлиғи учун ҳам олам гўзал. Хуллас, мен хатоимни тушунганимда кеч бўлган эди. Ёлғизлик қўлимга қалам тутқади. Ўтган кунларимни сарҳисоб қилиб кўрдим.

Хурматли газетхонлар! Эндиги истагим, менинг мана шу дил изхоримни ўқиб, ўз хулосангизни чиқарингиз. Токи менга ўхшаб адашганларга сабоқ бўлсин.

ҚОДИР

Тошкент

ХАТОИМИНИ ТУШУНДИМУ...

динг, фойдаси бўлмади, энди ўз келажигингни ҳам ўйлагин, болам", - деявериш чарчадилар. Охири менга кўринмасликка ҳаракат қиладиган бўлиб қолдилар. Бир гал мен навбатдаги сатфарга кетадиган бўлиб қолдим. Машинага юкни ортиб йўлга чиқиб олдиан оймларни кўриб, дуоларини олиб, хайрлашиб кетиш ниятида олдиларига кирдим. Ойим қайрилиб ҳам қарамадилар. Онамнинг қизлари: "Бувижон, Қодир тоғам келдилар", - деган эди, ойим: "Ҳа, яхши", - деб қўқоқладилар. Мен оймнинг олдиларига келиб: "Ойижон тузукмисиз, мен йўлга кетаётган эдим, сизни бир кўриб кетай деб келдим", - дедим. Ойим менга қайтиб қарамадилар. Мен жуда ноқулай аҳволда қолдим. Кетиш учун ўримдан турган эдим, оймлар ёстиқларининг тагидан мен бўҳча олиб, "бу сенга", деб қўлимга тутқаздилар. Ойимга: "Бу нима", - деб савол бериш-

топиб олгин, иккинчи конвертни кейин очасан", - деб ёзибдилар. Худди айтганларидек гугурт топиб келиб, кейин конвертни очдим. Ойим ёзибдилар: "Болам, Оллоҳдан тилагим, менинг жонимни сен сафарга кетганингда олсин. Агар мабодо акси бўлса, сен мен учун йўлғаман, белингга қийқ ҳам бойламагин. Урфодатимизда майитни тобутга солиб ётқизгандан кейин энг қиян қариндошлари, фарзандлари тобутнинг атрофида ўтириб майит билан охириги марта видолашадилар, энг сўнгги йўлга кузатадилар. Ўшанда сен менинг ёнимга қирмагин, тушундингми? Хатни ўқиб бўлдингми? Энди хатни ёқиб юборгин. Болагиман, соғ-омонлигимда насиҳатимга қулоқ солмадинг, энди ҳеч бўлмаса васиятимга қулоқ солгин", - деб ёзибдилар. Машина божхонада эди, йўлга кетиш вақтимиз етиб келди. Кетдик. Россияни айланиб 23 кунда қайтиб келдим.

бирида машинам бузилиб, таъмирлашга тўғри келди. Машинани таъмирлаётган чоғимда белимга темир тушиб кетди. Умуртқа поғонам оғир лат еб, касалхонада 4 ой ётдим. Кейин уйда даволандим. Ҳозир икки йилдан ошиб қолди даволанаётганимга. Хотинимнинг гапига қараганда ҳамма пул тугабди. Ҳозир хотиним опасининг уйида алоҳида яшаяпти. Бир ҳафтада бир марта келиб овқат қилиб кетади. Бошқа кунлари қариндошлар, қўшнилари хабар олиб туришади. Ўтган ҳафтада "адажон" деб юрган қайнотам билан катта қизлари келишибди. Менга қайнотам: "Қуёв-ўра, қизимнинг умрини ўтказдингиз. Энди мана шу ҳовли-жойни сотиб, қизимга жой қилиб беринг. Қизим сиздан фарзанд кўрмаса ҳам шунча йил сизнинг айбингизни очмади, чидади", - дедилар. Мен ҳайрон бўлиб: "Нима деяписиз, мен соғломман, менда тиббий анализ жавоблари бор. Шифо-

БЕДОРЛАРГА БЕРИНГ ДУНЁНИ

Яхши кўшиқ тингласак ҳузур қиламиз. Дилмиз яйрайди. Биллур жарангидек тиниқ овознинг соҳибаси бўлган Дилфуза Раҳимованинг ёқимли кўшиқлари аллақачон ўзининг мухлисларини топган. Минглаб мухлислари бор. Дилфуза ҳар бир сатр устида тунни-тонга улаб ишлайди. Баъзан тайёр бўлган кўшиқларининг нимасидир ёқмаса бу усулдан кечи-бошқа бир усулда яратади.

То ўз кўнглига ёқмагунча изланаверади. Ана шу машаққатли меҳнатлари эъзига яратилган кўшиқларини сел бўлиб тинглайсиз-да. Одамлардан «Барака топ қизим, мартабанг бундан-да улук бўлсин» деган гапларни эшитганида, унинг барча чарчоклари чиқиб кетади. Айниқса, унинг шеър танлаши қийин. Дилфузанинг ҳар бир шеъра, унинг сўзларига эътибор қилганини кўрганлар: «Дилфуза, ўзингиз ҳам танқидчига ўхшайсиз-а, унча бунча нарсани тан олмайсиз», - дейишса кулади.

- Рост. Журналист ёки филолог бўлмоқчи эдим. Тошкентда келиб ТошДУнинг филология факультетига ҳужжат топширгандим. Бўлмади. Бир кун телевидениега бир иш билан келдим. Таниқли бастакор Шермат Ёрматов «Булбулча» хори билан машғул ўтказётган хонада томоша қилиб ўтирдим. Беихтиёр у киши талабаларга ўргатаётган кўшиқни мен ҳам қўшилишиб айта бошладим. Берилиб кетибманми, ишқилиб кўшиқ тугаганини сезмай қолибман. Шунда Шермат ака: «Қизим сенинг овозинг яхши экан. Қайси гуруҳда ўқийсан?», - деб сўради. Мен нима дейишни билмай қолдим. Кейинчалик у кишининг саъй-ҳаракатлари билан шу ерга ишга кирдим.

Дилфуза Раҳимованинг санъат оламига кирганига ўн йилдан ошди. У бу вақтда санъаткорликнинг нонини ейиш осон эмаслигини тушунди. Лекин йўлидан қайтмади. Қайтолмади. Санъат сеҳри-ла сеҳрланди. Чунки шу давр орасида у ўзининг кўшиқларини яратишга улгурди. Билмаганларини консерваторияда устозларидан ўрганди. «Жоним фидо», «Уйнагани кўймаслар», «Адо», «Сен келмадинг», «Кўрма-

гунча» каби кўшиқлари шу йилларнинг махсули. Дилфузанинг ижодига назар солсангиз унинг анчадан буюн сахналаримизда кўринмаётган лапарчиликнинг янги ҳақиқати яратганига гувоҳ бўласиз. У лапарни ҳам эстрада йўлида замонавийлаштириб халқимизга етказаяпти. Ҳар бир оҳангни ҳаракат ва кўшиққа уйғунлаштириб мухлисларга маъқул қилиш эса осон эмас. Ўтган йили унинг бир нечта клиплари намоиш этилди. Дарвоқе, клип ҳақида гап кетаркан:

- Дилфуза, сизнингча клип қилиш шартми, ахир яхши кўшиқ клипсиз ҳам оммалашиб кетади-ку?,- деб савол бердим. У бироз ўйланиб туриб жавоб берди:

- Тўғри, кўшиқларга клип қилиш жуда ҳам шарт эмас. Бу ҳам санъат аҳли учун бир янгилик-да. Мен компьютерда ишланган мазмунсиз клиплар эмас, балки бирор маънога эга бўлган клиплар ишлаш тарафдориман. Эҳтимол гапим қимгадир ёқмас. Лекин ҳозир ҳамма соҳаларда техника янгиликларни пайдо бўлаяпти-ку. Масалан, матбуотчиликда ҳам эски ёзув машиналари ўрнини замонавий компьютерлар эгаллаяпти. Демак, фан-техника каби санъатда ҳам ўзига хос янги давр бошланаяпти.

Агар инсон ўз меҳнатининг самарасидан кўнгли тўлса, демак умридан рози, меҳнатидан рози. Ўртимизнинг энг истеъдодли ёшлари учун таъсис этилган «Ниҳол» мукофоти билан Дилфуза Раҳимова ҳам тақдирланди. Бу унинг зиммасига янги масъулиятлар юкляди. Яхши ҳамки умр йўлдоши Исроилжон уйда ҳам, ижодда ҳам бирга-бирга ишлайди. Янги оҳанглари биргаликда кашф этишади. Дилфуза бундан бахтиёр. Дилфуза жажжигина қизалоғи Шаҳризодадан кучганида онаси Холбиби ая кўз олдида келаверади. Кўзлари ёшга тўлади. «Дейман бу кунларни онам кўрсайди», - дея бошланадиган кўшиги дилидан тилига кўчади. Дилфузанинг ижоддаги яна бир яқин маслакдоши унинг овсини — хушовоз хонанда Шахлохон Рустомовадир. Улар икки опа-сингилдек ахил. Икки овсин ҳар доим санъат йўлидаги изланишларида бир-бирларидан кўмак оладилар.

Айни кунларда Дилфуза Раҳимованинг ишлари тигиз. Яқин кунларда «Халқлар Дўстлиги» саройида ўтадиган «Бедорларга беринг дунёни» дея номланган катта яхшохон концерти мухлисларга тақдим этилади.

Дарвоқе, Дилфузанинг ўзини ҳам бедорлардан десак бўлади. У яхши кўшиқлар, янги оҳанглари яратиш мақсадида туну кун изланади. Зеро, Оллоҳ бахтни ҳам, омадни ҳам, гўзал кўшиқларни ҳам бедорларга бериши рост.

Сўхбатни Басира САЙДАЛИЕВА олиб борди

Ўтган сонларнинг қисқача мазмуни: Ёшликда кўнгул қўйиб, бир-бирига эришолмаган Лобар ва Равшан синфдошларнинг «ўн йиллик» зиёфатида учрашишади. Лобарни шаҳарга — уйига кузатиб қўяётган Равшан йўлда ҳайдовчилик гувоҳномасини олдириб қўяди...

Ҳозирги ресторани унда чойхона эди. У менга: «Касалхонада ишламайсан, мен билан ишлайсан», - деб туриб олди. Бир кун: «Чойхонада ресторани қиламиз, унга сенинг номинг берамиз», - деб қолди. Кейин билсам, у менга хиёнат қилиб юрар-

деса, «Хўп», дейишга рози эди. Шу сабабли «Келаман» деди Равшан у билан хайрлашаркан.

«Аяжон! Аяжон!» - Мақсуда кўчадан йиғлаб келди. Розия қизини юпатиш учун қарши-сига чикди. «Юнус урди, тош

гиз сабабчи экансиз-да. Кўнда битта қўшингиз билан шунинг орқасидан юлишасиз. Мен боласини тийиб қўядими десам, ўзингизни худо уриб қўйган экан, юр қизим. Розия қизини етаклаб кўчага чикди.

ЁШЛИКДА БЕРГАН КЎНТИЛ

кан. То ўша аёлга уйланиб, унга уй олиб бергунча, агар эшитиб қолса жанжал чиқмасин деганми, менга хушомад қилиб юраркан. Ўшанда ундан фарзанд кутаётган эдим, гумонам ҳали 2-3 ойлик бўлгани учун унга айтиб улгурмаган эдим. Унинг бошқа аёл билан юришини эшитиб аччиқ устиди: «Сендан бўладиган боланинг менга кераги йўқ», деб врачга бордим. - Лобарнинг кўзи ёшланди. - Сиз мени ҳамма вақт йиғлаб яшайпти экан, деб ўйламанг. Эрим ташлаб кетгандан кейин 2-3 ой йиғлаб, сиқилиб юрдим. Кейин худо қувват берди, ҳар қалай ўзимни тутиб олдим ва ресторани ишга тушира бошладим. Ишларим юришиб, бойлик устига бойлик оқиб келаверди. Сиз балки бу тентак нимага бизларни менга сўзлапти, деб ўйлаётган бўлсангиз керак.

Равшан: «Йўқ», деб келгандан бери биринчи мартаба унинг кўзига тикилиб қаради.

- Сизни дўст деб билдимми, синфдош деб билдимми, нимагадир сизга ичимни ёрғим келди», - деди Лобар кўз ёшларини артиб.

Эшик тақиллаб Собир кириб келди: «Мана, опа», - дея у ҳужжатларни Лобарга берди-да, чиқиб кетди.

Лобар ҳужжатларни Равшанга узатди.

- Раҳмат, мен энди уйга борай. Лобар, қанча беришим керак, ахир бекорга бериб юбормагандир, - деб сўради Равшан бироз тутилиб.

- Ҳеч нарсаси керак эмас, - деди Лобар қулиб. - Камолонинг иккита тўйини ресторанимда ўтказиб берганим, шунинг учун гапимни икки қилолмайди.

Равшан иккилашиб қолди.

- Унда сизга беришим керак экан-да, - деди жимлайиб.

- Равшан, сизнинг пулигиз ҳам, ҳеч нимангиз ҳам керакмас, агар малол келмаса, мени хурсанд қилмоқчи бўлсангиз, туғилган кунимда бир дўст сифатида, синфдош сифатида келсангиз. Келгингиз келмаса мажбур қила олмайман.

Равшан ҳозир Лобар нима

билан урди», - Мақсуда пешонасини ушлаб баттар йиғлади. Розия қизининг пешонасидан оқаётган қонни кўриб кўрқиб кетди: «Вой ўлай», - деб уйдан ун, шакар олиб чиқди-да, уларни қонаётган жойга сепди. Қон тийилиб, оғриқ бироз босилгач, Мақсуда йиғлашдан тўхтади.

- Юр, қизим, онасига пешонангни кўрсатайлик, боласини тийиб қўйсин, - у қизини етаклаб қўшнисиникига чикди. Дарвоза олдида ўйнаб ўтирган Юнус Розияни кўрмай қолди. Розия орқасидан келиб унинг қулоғидан ушлади. Кўриб кетган Юнус йиғлаб юборди.

Газетхон ижодидан

- Қара, нима қилиб қўйдинг, кўзига тегса нима бўлади, кўр бўлиб қолса нима бўлади? Ҳали буну урасан, ҳали сингисини урасан, юр онангнинг олдида», - Розия унинг қулоғини қўйиб юбормай, қўшнисининг ховлисига кирди. Ховлига киргандан кейин Юнус баттар бақириб йиғлади. Буну эшитган онаси уйдан югуриб чиқиб Розияга бақира кетди:

- Ҳай-ҳай, қўйиб юборинг, қулоғини узиб олишдан ҳам тоймайсиз-а, кап-катта хотин, уялмайсизми?

- Янга, қаранг ўғлингизни ишини, қизимнинг пешонасини ўйиб қўйипти-ку? Кўзига тегса нима бўлади? - Розия боланинг қулоғини қўйиб юбориб қизининг пешонасини қўшнисига кўрсатди. Бола йиғлаганча онасининг олди-га югурди.

- Ҳа, урса болада, нимани билади? Шунга кап-катта хотин шу билан тенг бўлиб ўтирибсизми?

- Янга, ўғлингизни ҳали урмадим, лекин яна қизимга тегинадиган бўлса аямайман. - Олинг уринг, ўлдинг каму бўлса, - онаси Юнусни Розияга қараб итарди.

- Ҳе, янга. Мен бу бола нега тийиксиз десам, асли ўзин-

Орқасидан қўшнисни югуриб чикди. Менку бу болани тийиб оларман, сен кап-катта — у боланинг отаси — эрингни тийа олармикансан?

- Эримга нима қилибди. - Нима? Ҳеч ким билмайдиган дейсанми, эрингни бошқа аёл билан юришини?..

- Нима?!. - Ҳа, ўзингча жа-а суюкли хотинман, деб ўйласанг керак-да?

Розия бир аҳволда уйига кириб келди. Қизига: «Сингилнинг билан укангни ўйна», - деди-ю, ўзини диванга ташлади. Анча вақтгача бошини кўтара олмай ётди. Қулоғи остида қўшнисининг гаплари нари кетмасди: «Эрингни тий, бошқа аёл билан юради». «Нахотки рост бўлса, нахотки...» У бошини кўтарай десам, тош осиб қўйгандай оғир, умрида биринчи мартаба шу аҳволга тушганди. «Йўқ, ишонмайман. Лекин нима бўлганда ҳам ўзимни тутушим керак, бир гийбатчи хотиннинг гапи деб дадаси билан уришиб қолмаслигим керак».

У анча вақтгача ҳар хил ўй-хаёллар билан ётди, кейин эўрга ўрнидан туриб, бошини рўмол билан қаттиқ боғлади-да, соатга қаради. «Ҳа, дадаси ишдан келадиган вақт бўлиб қолибди. У киши ҳеч ишдан кеч келмайдилар. Лекин кейинги пайтда: «Жўралар билан ўтирамыз», - деб кечкурун кетиб, ярим кечаси келадиган одат чиқардилар.

(Давоми бор)
Равно АБАЗОВА

Оила ва жамият

Муаллиф фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқ қилиши мумкин. Фойдаланилмаган кўлөзмалар таҳлил қилинмайди, муаллифларга қайтарилмайди, ёзма жавоб қилинмайди. Газетадан қўчириб босилганда «Оила ва жамият»дан олинганлиги албатта қайд этилсин.

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САИДОВА

Қабулхона: (Тел. ва Факс) 133-28-20
Табриклар, эълонлар: 133-04-50

МАНЗИЛИМIZ:
Тошкент - 700000
Амир Темури кўчаси,
1-тор кўча, 2-уй.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Манзил: Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.
Босишга топшириш вақти - 20.00
Босишга топширилди - 20.00

Газета таҳририят компьютер базасида терибли ва саҳифаланди.

ХОМИЙ: «Матбуот таркатувчи» Акционерлик компанияси

ОБУНА ИНДЕКСИ - {якка обуначилар учун 176

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида № 33 рақам билан рўйхатга олинган.
Буюртма Г - 3126. Формати А-3, ҳажми 2 босма тоб.
Баҳоси эркин нархда. Адади — 30 000
Саҳифаловчи — Жаффар ЖАББОРОВ.
Рассом — Набижон ХОЛМУРОДОВ.
Навбатчи — М. СОДИКОВ.